

De oecumenische kaarten op tafel

*LOP bezinningsweekeinde 4 en 5 maart 2005
(vrijdagavond) Jeannette van Andel*

Dit weekend houden we ons bezig met 'de tafel'

Morgen is het thema: 'het verlangen op tafel'.

Vanavond komen de 'oecumenische kaarten op tafel'.

Al eeuwenlang woedt er een strijd van kerken onderling, het gaat maar door.

Er komt geen eind aan het gekrakeel; Luther, Calvijn, Remonstranten, Contra-Remonstranten, aflaat en biecht. En niet te vergeten: strijd om het ambt; priesters (mannen) en dominees (tegenwoordig mannen en vrouwen).

Het woord priester is trouwens een erg vrouwelijk woord: cf. naaister, kookster, voedster.

En een deken is ook maar een bedlegerige geestelijke (die vele malen gestoomd werd en toen nog vol celibaat zat). Er zijn gewijden en leken; en niemand mag met ongewijde vingers de gaven op tafel aanraken.

Wat heb je nodig aan tafel?

In de eerste plaats gastvrijheid en tafelmanieren.

Pas jij je aan, aan de gastvrouw / gastheer of mag je zijn wie je bent en hoe je bent?

Is er een tafelschikking of moet je door een stoelendans je plaats veroveren?

Zijn we van tafel en huis gescheiden of mogen we samen tafelen?

Wat zijn de gebruiksvoorwerpen en hoe gaan we om met het tafelzilver?

Maar: eerst moet er gebeden worden, het tafelgebed, en dan komen de gerechten.

Joodse wortels en Levend water

Poster 1 - voorgerecht:

Romeinse salade met vijgen, olijfolie, mirre en aloë een kaiserbrötchen met mosterdzaadjes.

Poster 2 - hoofdgerecht:

Keuze tussen petrusvis, jacobsschelp, lamsvlees en wild zwijn geserveerd met heilige boontjes of lof met kruisbessen in roomse saus

de wijn: bisschopswijn of chateau neuf du pape.

Poster 3 - nagerecht:

Geflambeerde eva-appel met melk en honing koffie met Maria-kaakje.

Na dit smakelijke eten is er voldoende tijd voor oecumenisch natafelen.

De oecumenische kaarten op tafel

LOP bezinningsweekeinde 4 en 5 maart 2005

Ligt nu het verlangen op tafel?

Om alvast aan het onderwerp te wennen willen we jullie vragen om in groepjes van vier elk een kwartet te maken met het aangegeven onderwerp.

We vragen jullie om bij het aangegeven lied, waarvan je het eerste couplet ziet, n.a.v. jullie onderwerp een couplet toe te voegen.

Als iedereen zover is gaan we kwartetten en we sluiten af met het gezamenlijke lied.

Kwartetten (allen)

- Thema's:*
1. Avondmaal (broodbak – roemer – oecumeentjes – wij(n)water)
 2. Eucharistie (transsubstantiatie – priester – altaar – tabernakel)
 3. Ambt (uitholling ambt – vrouw b.v. paus – uitwisseling dominee / priester – leken)
 4. Liturgie (bidden – orgel – paaskaars – Godslamp)
 5. Tafelgebed (Onze Vader – instellingswoorden – pefatie – sanctus)

Lied: melodie (voor kleine mensen. Ps. 72-II)

1. Altijd problemen ronde de ene tafel:
wie mag er wel, wie mag er niet meedoen?
Wat is gastvrijheid en waar is de ruimte,
wie heeft in handen wat je samen viert?
2. Kom maar naar voren, katholieken
steek dan rustig je linkerhand uit
maar hoor je niet bij de uitverkoor'nen
krijg je de zegen en gauw dan maar naar huis.
3. Twee geloven samen op één kussen
daar ligt toch de duivel tussen!
Ach wel nee het gaat toch altijd goed
als je het maar oecumenisch doet.
4. Wie gaat er voor bij ons aan tafel?
Dat kan niet meer een man uit Rome zijn.
Dus deelt de vrouw van nu af wijn en brood
zodat de eerste de laatste zal zijn.
5. Urbi et orbi uitgesproken door een vrouw
Priester een psalm, dominee gregoriaans
wordt de voorganger alleen geëxploiteerd
wat zou het zijn een opgewaardeerde leek!
6. Broodbak en roemer gaan van hand tot hand.
De oecumeentjes zijn voorhanden.
Drinken wij wijn als ware het water.
Samen vieren wij zo het leven!

De oecumenische kaarten op tafel

LOP bezinningsweekeinde 4 en 5 maart 2005

Zaterdag (teksten op de flapovers)

Dit bezinningsweekend beschikten we over twee inleiders: Frans van Schaik, emeritus priester-pastor en Henk Gols, predikant te Nijmegen.

Ons werd gevraagd drie woorden te bedenken die iets weergeven van ons diepste verlangen als we deelnemen aan een viering van Schrift en Tafel. Wat hoop je te beleven, wat hoop je aangereikt te krijgen en zelf te kunnen aanreiken? Vanuit de opgeschreven woorden probeerden de twee inleiders iets te beschrijven van de achtergronden en de traditie uit: de reformatie en de katholiciteit.

De deelnemers werden gevraagd in kleine groepen ‘spelregels’ te formuleren, waaraan naar ons idee een oecumenische viering / dienst moet voldoen (zie elders).

De vraag ‘hoe kunnen we omgaan met onze verlangens én de officiële richtlijnen, dat het oecumenisch perspectief blijft oplichten?’ werd door één van de inleiders in gang gezet en in een plenair gesprek verder uitgewerkt. Het geheel werd besloten met de tekst ‘Tussen Emmaus en Jeruzalem’ (zie elders) en met samen zingen van: ‘Herschep ons hart, heradem ons verstand.....’

Als ik paus / synodevoorzitter was) zou ik willen:

Groep 1:

1. Open kerk waarbij iedereen welkom is; zonder ‘onderscheid des geloofs’ en met wederzijds respect.
2. Pastor – dominee niet persé noodzakelijk als voorganger (waar twee of drie in mijn naam bijeen zijn...).
3. Gebruik maken van teksten uit de traditie – geactualiseerd.

Groep 2:

1. Niemand buitensluiten, de Heer is gastheer.
2. Altijd een dienst van Schrift en Tafel.
3. Inspirerende liturgie; woorden die raken.

Groep 3:

1. Respect voor/ nieuwsgierigheid naar elkaars achtergrond.
2. Gezamenlijke bron (bijbel en traditie – breed).
3. Voorganger moet een goddelijke opdracht hebben en een oecumenische visie en door de gemeente / parochie bevestigd.
4. Moet inspireren naar God en samenleving.

Groep 4:

1. Algemeen priesterschap, alle gelovigen.
2. Bij toerbeurt spreekt een lid van de gemeenschap de instellingswoorden uit.
3. Om de beurt brengt iemand van de gemeenschap brood en wijn (druivensap) mee.

De oecumenische kaarten op tafel

LOP bezinningsweekeinde 4 en 5 maart 2005

Tekst aan het eind van de zaterdagmorgen:

Tussen Emmaüs en Jeruzalem

(meditatie bij brood en wijn) Jan van Opbergen

Op een oude, lange weg, begonnen in Jeruzalem en aangelegd met het oog op toekomst voor allen liepen mannen en vrouwen die zich noemden:

‘Mensen van de Weg’ of ook wel: **‘Volgelingen van de Heer’**.

Allen waren ze vertegenwoordigers van allerlei christenkerken, al bij al een indrukwekkend getal. Ieder van hen had zijn eigen traditie, zijn eigen bladzijde uit het Heilig Boek, zijn eigen uitleg ook van de woorden van de Heer. En daarom liepen ze dan ook streng gescheiden naast elkander voort.

Om het gewicht van hun waarheid te onderstrepen droegen ze zegelringen, plechtige mantels of hoge hoeden. En in hun gevolg waren geleerde mannen die boeken schreven, vol met uitleg en onomstootbare bewijzen. Soms kwamen ze even vanuit hun gescheidenheid bijeen om ervaringen uit te wisselen en ook omdat ze niet zo goed raad meer wisten met die woorden van hun Heer: ‘dat ze allemaal één zouden zijn’. Maar daarna gingen ieder voor zich toch maar weer hun eigen afzonderlijke gang.

Op die lange weg liep ook een vreemdeling. Hij hoorde bij niemand en bij iedereen. Soms liep hij een tijdje mee met een groep, dan weer sloot hij zich elders aan en af en toe was hij nergens meer. Op zekere dag, wie zal het zeggen, nodigde die vreemdeling iedereen uit een avond bij hem te gast te zijn. En ze kwamen allemaal want ze kenden hem nog, hetzij van pas geleden, hetzij uit lang vervlogen dagen.

En de vreemdeling begroette hen zo:

‘Niet overal waar kerken zijn is de Heer, maar overal waar de Heer is, daar is zijn kerk!’

Vanavond, nu het donker wordt zijn jullie hier bij elkaar en ben ik in jullie midden...’

Vervolgens las hij met hen de gezamenlijke Schrift en gaf hen opnieuw oog voor de grote, rode lijn van recht doen en vrede maken. Daarna zette hij zich met hen rond de tafel.

En terwijl ze samen het brood braken en de beker deelden herkenden ze hem opeens weer, in elkaar. Iemand zei nog: ‘Toen we onderweg zo redetwisten verdween hij lange tijd uit ons midden, maar nu we eindelijk samen breken, delen, is hij opnieuw en onverdeeld aanwezig!’

's Middags hebben we onder de bezielende leiding van Wim Krist en Marja Blakenburg verschillende op het thema gerichte psalmen gelezen, gehoord, vergeleken en gezongen, o.a. psalm 24 ‘Wie mag bestijgen de berg van de Heer, wie mag staan in zijn heilig domein?’

Tijdens de afsluitende viering konden al onze verlangens ten aanzien van de Tafelvieringen, die we die dag verwoord hadden op tafel worden neergelegd....

